

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
20/3893-11

Dato
25. januar 2021

Tildelingsbrev 2021

1. Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) viser til Innst.15 S (2020-2021) og Prop.1 S (2020-2021). ASD stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Norges forskningsråd (Forskningsrådet), og gir samtidig styringssignaler for bevilgningene i 2021. Det vises også til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet (KD) som etatsstyrende departement.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer er omtalt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer. Regjeringen har fastsatt følgende fem mål for Forskningsrådet:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgivning

Det vises til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere omtale av målene, de strategiske områdene under disse samt krav til styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra ASD

ASD har sektoransvar for områdene arbeidsmarked, arbeidsrett, arbeidsmiljø- og sikkerhet, økonomisk og sosial sikkerhet og pensjon.

Høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er sentrale mål for regjeringens økonomiske politikk og er avgjørende for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn. Forskning er et virkemiddel som skal bidra til å løse sektorens utfordringer og til å nå sektorpolitiske mål og prioriteringer for arbeids- og velferdspolitikken. ASDs politikk og budsjettprioriteringer for 2021 er beskrevet i Prop. 1 S (2020 - 2021). Det vises særlig til kap.1 for en overordnet omtale. Det er fastsatt følgende overordnede mål for arbeids- og velferdspolitikken:

- Et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting
- Økonomisk og sosial sikkerhet
- Et sikkert og seriøst arbeidsliv

Målene skal gi retning for departementets arbeid og utvikling innenfor sektoren. De skal også gi retning for forskning og utvikling av kunnskapsgrunnlag.

Forskningsrådet skal bidra til at samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet. Tildelingen skal ivareta vesentlige deler av departementets sektoransvar for forskning og de sektorpolitiske prioriteringene. Dette innebærer forskning til nytte for politikkutvikling og forvaltningens oppgaveløsning, samt forskning som bidrar til kompetanseoppbygging for sektoren som sådan.

Når det gjelder de fem målene for Forskningsrådet skal midlene i særlig grad bidra til måloppnåelse under *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer* og *Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet*. Måloppnåelse på disse områdene vil dessuten være nært knyttet til *Mål 4 Et velfungerende forskningssystem* og *Mål 5 God rådgivning*.

Møte store samfunnsutfordringer:

Departementets prioriteringer støtter opp under det strategiske området *Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*, samt *Samfunnssikkerhet og samholdighet i en globalisert verden*.

Regjeringen lanserte i oktober 2018 en revidert *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019 - 2028 (Meld. St. 4 (2018-2019))*. Ett av planens overordnede mål er å møte store samfunnsutfordringer. I denne planperioden mener regjeringen det er særlig viktig å rette innsatsen mot å gjennomføre det grønne skiftet og sikre et bærekraftig velferdssamfunn. Regjeringen vil bl.a. øke kunnskapen om hva som kan bidra til at færre faller utenfor arbeidslivet og at flere står lenger i arbeid. Velferdsstatens bærekraft vil være avhengig av økt innovasjon i offentlige virksomheter og at flere som i dag står utenfor arbeidslivet deltar i lønnet arbeid. Dette innebærer tilgang til god kunnskap om de

virkemidler, tjenester og tiltak i arbeids- og velferdspolitikken som skal bidra til økt arbeidsinkludering.

ASD viser til departementets FoU-strategi for 2019 – 2023, *Omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting*. Strategien følger opp ambisjonene i langtidsplanen om å sikre et bærekraftig velferdssamfunn. Strategien beskriver de overordnede kunnskapsbehov som kan ivareta bredden i departementets sektoransvar for forskning, og prioriterer i strategiperioden å få fram forskning som kan bidra til å nå målet om et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting og de endringer som er nødvendige for å nå dette. Tildelingen til Forskningsrådet er et viktig virkemiddel for å følge opp strategiens prioriteringer.

Departementet forventer at Forskningsrådets virkemiddelbruk og bruk av midlene resulterer i et betydelig omfang av forskning av høy kvalitet som har nytteverdi og kan anvendes i politikk- og tjenesteutvikling.

ASD har det overordnede myndighetsansvaret for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsnæringen. I en tid med store omstillinger og endringer i næringen, er det avgjørende å frembringe et mest mulig relevant kunnskapsgrunnlag. ASD forventer grunnleggende og anvendt forskning som bidrar til ny kompetanse, teknologi og innovasjoner for å forhindre storulykker og forbedret arbeidshelse, arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsnæringen.

Vi viser også til Forskningsrådets vedtekter angående forskningsformidling. ASD forventer at Forskningsrådet har høy aktivitet på formidling, sammenstilling og spredning av forskningsbasert kunnskap fra programmer og aktiviteter som er relevante for ASDs sektor.

Departementet vil vektlegge prioriteringene over i styringsdialogen med Forskningsrådet.

Økt vitenskapelig kvalitet:

ASD er særlig opptatt av det strategiske området *Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt*, jf. omtalen i KDs tildelingsbrev. Tildelingen fra ASD skal bidra til forskning som både er av høy kvalitet og som er relevant for sektorpolitiske prioriteringer.

ASD forventer at Forskningsrådet bidrar til å opprettholde kapasitet og kompetanse på områder som vurderes som forskningssterke. Videre forventes det at Forskningsrådet bidrar til å bygge opp områder som identifiseres som forskningssvake og som er strategisk viktige for å ivareta departementets sektoransvar for forskning. Dette gjelder særlig for forskning om arbeids- og velferdstjenestene.

God rådgivning:

Forskningsrådet skal gi departementet råd som grunnlag for utforming av sektorpolitiske prioriteringer, og for hvordan gjeldende forskningspolitiske prioriteringer bør følges opp. ASD legger til grunn at rådene skal være relevante og velbegrunnede for en strategisk dialog.

ASD er spesielt opptatt av at rådene skal være relevante for å ivareta behovet for kvalitet og relevans i forskningen, målretting og spissing av innsatser, samt flerfaglighet og tverrsektoriell forskning der det synes viktig.

2.2 Styringsinformasjon og rapport på samlet måloppnåelse

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til KDs tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 3 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd. Denne styringsinformasjonen rapporteres og presenteres samlet i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse). Der det er mulig og hensiktsmessig skal styringsinformasjonen brytes ned på ulike tematiske områder/fagområder som har særlig interesse for departementene. ASD legger spesielt vekt på god styringsinformasjon og rapportering knyttet til *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer* og *Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet*.

Departementet ber om styringsinformasjon knyttet til de sektorpolitiske prioriteringene. Vi viser til punkt 5 Rapportering for 2021 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer ASD forventer at Forskningsrådet skal rapportere på. Denne styringsinformasjonen rapporteres og presenteres i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter).

3. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2021

Forskningsrådet tildeles totalt 117,829 mill. kroner over kap. 601 post 50.

Programmer	BELØP 2021
Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM II)	77 933 134
Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HelseVel	23 294 886
Petromaks2	
- Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten	16 600 979
Sum:	117 829 000

Til grunn for bevilgningen ligger en reduksjon på 0,6 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering og en økning på 3,2 % som følge av prisjustering. Midlene utbetales i to terminer, henholdsvis i februar og august.

Som en ettårig reduksjon, er det i 2021 trukket ut 41,8 mill. kroner på posten for å få ned Forskningsrådets avsetninger. Den ettårige reduksjonen skal ikke føre til redusert aktivitet og Forskningsrådet skal fortsette å lyse ut midler i tråd med sine planer.

Posten er redusert med 5 mill. kroner til tiltak fra departementets side for å følge opp EØS-saken og mer samarbeid mellom departementet og academia for å styrke trygderettslig forskning og kompetanseutvikling.

Posten er også redusert med 10 mill. kroner til en satsing på forskningsstøttet innovasjon og digitalisering av arbeids- og velferdstjenestene. Beløpet er midlertidig plassert på kap. 601, post 21. Satsingen er avsatt til, og skal planlegges som, et samarbeid mellom Forskningsrådet og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Samarbeids- og finansieringsmodell vil bli drøftet med Forskningsrådet i januar/februar, jf styringsmøtet 11. desember. Posten ble i forbindelse med budsjettforhandlingene redusert med 1 mill. kroner.

Tildelingen fra departementet finansierer programmer og forskning som i hovedsak er av anvendt karakter. Departementets midler til programmene VAM II, HelseVel og Petromaks2 skal ivareta sektorpolitiske prioriteringer omtalt under målet om å møte store samfunnsutfordringer. Både VAM II og HelseVel skal bidra til å ivareta det strategiske området *Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*, under målet om å møte store samfunnsutfordringer. Departementets tildeling til Petromaks2 går til forskning som skal bidra til å forbedre arbeidshelse, arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Budsjettmessige føringer:

De midler som ASD stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. ASD gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler mellom virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Årsaker til omdisponeringer kan være forsinkelser i utlysninger eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med bevilgende departement. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

Tildeling av midler til forskning skal skje på bakgrunn av en vurdering av både vitenskapelig kvalitet og relevans for sektorpolitiske prioriteringer. ASD forventer at Forskningsrådet ivaretar koordinering og utnytter synergier mellom programmer og satsinger som har berøringsflater med hverandre.

Når det gjelder VAM II-programmet er det i hovedsak to av tre tematiske og faglige prioriteringer i programplanen som dekker departementets strategiske behov og prioriteringer for tildelingen. Dette er:

- Velferd, levekår og ulikhet
- Omstillingsdyktig, inkluderende og helsefremmende arbeidsliv

Deler av arbeids- og velferdstjenestene er definert som et forskningssvakt område med behov for utvikling av mer og bedre forskning. ASD forventer at Forskningsrådets innsats bidrar til at det over tid innvilges flere og bedre søknader på dette området og at samarbeidet mellom forskningen, forvaltningen og utdanningene styrkes. Disse forventningene skal følges opp i HelseVel-programmet, men er også aktuelt for tildelingen til VAM II.

EØS-saken gir grunnlag for mer oppmerksomhet på å få økt kapasitet til EØS-rettslig/trygderettslig forskning og kompetanseutvikling. Vi viser her til departementets invitasjon til de juridiske dekanene ved UiO, UiB og UiT om et eventuelt økonomisk bidrag fra

departementet for å rekruttere til vitenskapelige stillinger mm. Vi ber Forskningsrådet vurdere hvilke tiltak fra egen portefølje som kan supplere dette og dermed understøtte en styrking av EØS-rett/trygderett som forskningsområde, og imøteser en videre dialog om dette i 2021, jf styringsmøtet 11 desember.

Vi viser for øvrig til styringsmøtet 5. november 2019 og Forskningsrådets redegjørelse for enkelte tematiske områder med særskilte utfordringer og forbedringsbehov. Gjennom utlysninger i VAM II og HelseVel ønsker departementet at Forskningsrådet finner hensiktsmessige måter å etterspørre forskning på disse områdene, herunder mer spissede områder av strategisk betydning for sektoren. Vi viser også til departementets tilbakemeldingsdokument fra dette møtet og avtalte utviklingsdialoger. Disse ble som kjent påbegynt i 2020, men stoppet grunnet Covid-19. Departementet planlegger å gjenoppta disse utviklingsdialogene i 2021, jf. styringsmøtet 11. desember 2020. Dersom disse dialogene resulterer i konkrete oppdrag/aktiviteter til Forskningsrådet vil dette ev. bli bekreftet i tildelingsbrev for 2022, herunder ev. overføring av midler til KDs felles post for virksomhetskostnader.

4. Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Finansiering av forskning og overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter. ASD viser til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5. Rapportering på sektorpolitiske prioriteringer

ASD ber om rapportering med utgangspunkt i Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. ASD ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet.

Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til rapportering i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). (Jf. dokumentet *"Forskningsrådets årsrapport og vedlegg til årsrapport: Struktur og forventninger til innhold"*, vedlagt KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.) Rapporten skal gi korte vurderinger med vekt på virkninger av Forskningsrådets bidrag til de sektorpolitiske prioriteringene. Av de mulige dimensjonene Forskningsrådet kan bruke som utgangspunkt for rapporteringen vurderer ASD disse som mest relevante for vår tildeling:

- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til økt forskningskapasitet i forskningsmiljøene?
- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til å støtte relevante fag og tema som skal bidra til å løse definerte samfunnsutfordringer?
- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til å heve kvaliteten/innovasjonsgraden på forskningen og fagutviklingen?
- I hvilken grad og hvordan bidrar programmer til spredning av forskningsbasert kunnskap og resultater fra forskningen mot relevante brukere?

Vi viser i denne sammenheng til vår tilbakemelding på Forskningsrådets årsrapport for 2019 og vår vurdering at det fortsatt er utfordringer knyttet til rapportering på resultater som kan gi grunnlag for strategisk styring.

6. Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde styringsmøter i juni og desember 2021. Møter utover dette avtales etter behov. Vi viser i denne sammenheng til styringsmøtet avholdt 11. desember og gjenopptakelse av den avtalte dialogen om forbedring av Forskningsrådets rapportering mm.

Med hilsen

Tom Gulliksen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tone Westlie
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Barne- og familiedepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen